

ТЕНДЕНЦИИ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ. ПРОМЕНИ В ДЪРЖАВНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТАНДАРТИ ЗА ПРОФЕСИИ В ПРОФЕСИОНАЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ „СТРОИТЕЛСТВО“ И „ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ЕНЕРГЕТИКА“

Конференция
ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ И ВЕИ В СГРАДИТЕ

проект BUILD UP Skills Bulgaria 2030: Пътна карта за повишаване на знанията и уменията в строителството

30 май 2024 г., гр. Бургас

Накратко за НАПОО – кои сме ние

- ✓ Специализиран орган към Министерски съвет на Р България, създаден със Закона за професионалното образование и обучение - начало на дейността през 2000 г.
- ✓ НАПОО е държавен орган за лицензиране на дейности в системата на професионалното образование и обучение (ПОО), както и за координация на институциите, имащи отношение към професионалното обучение, образование и ориентиране
- ✓ Агенцията разработва и предлага на министъра на образованието и науката:
 - **Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО)**
 - **Държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии (ДОС)**

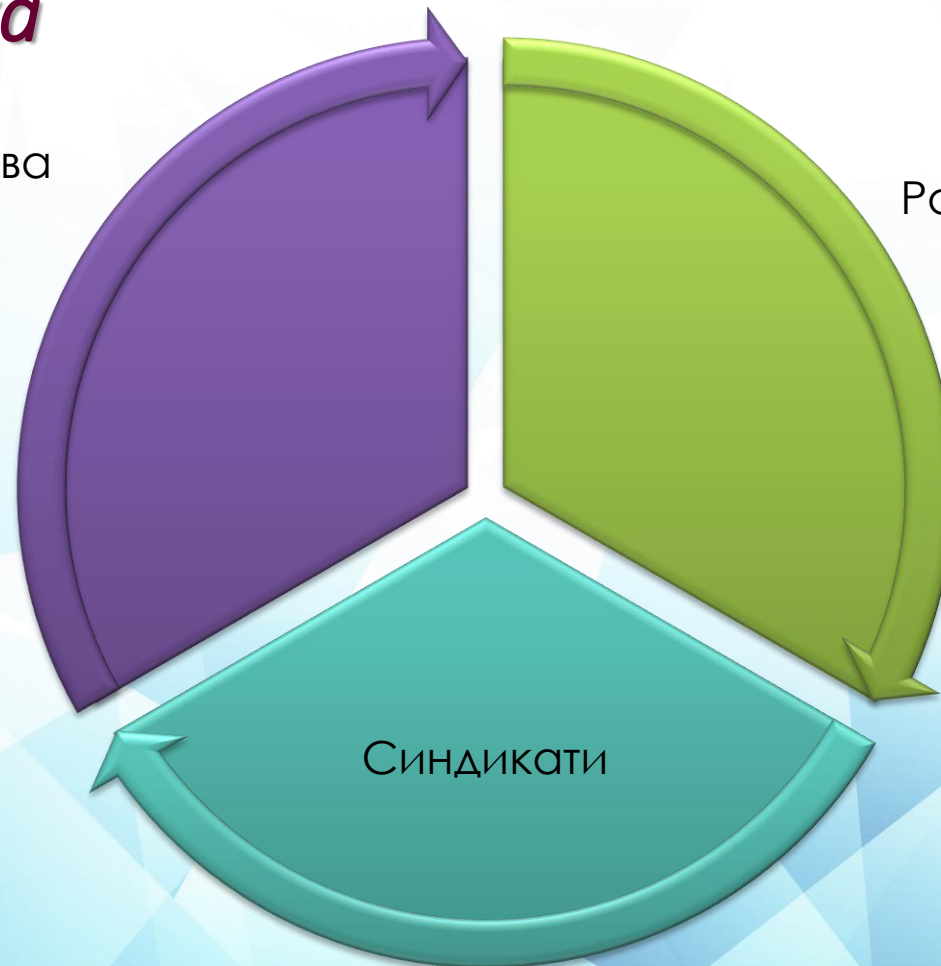
Трипартитният принцип – специфична характеристика

Равно
представителство
в Управителния съвет
и в Експертните
комисии
по професионални
направления на:

Министерства

Работодатели

Синдикати

Експертни комисии по професионални направления (ЕК)

- *Науки за земята и добив и обогатяване на полезни изкопаеми*
- *Машиностроене, металообработване и металургия*
- **Електротехника и енергетика**
- *Информационни и комуникационни технологии, електроника и автоматизация*
- *Химически продукти, технологии и опазване на околната среда*
- *Моторни превозни средства, кораби и летателни апарати и транспортни услуги*
- **Архитектура и строителство**
- *Производство на текстил и изделия от текстил, кожа и дървесина*
- *Производство на храни и напитки*
- *Селско, горско, рибно и ветеринарна медицина*
- *Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг, пътувания, туризъм и свободно време*
- *Стопанско управление и администрация*
- *Изкуства*
- *Здравеопазване и спорт*
- *Социални услуги, услуги за личността и защита на собствеността и личността*
- *Обществена сигурност и безопасност*
- *Професионално ориентиране*

Списък на професиите за професионално образование и обучение – базов документ в развитие (2024 г.)

Структурни елементи

Област на
образованието

Област на
образованието

Професионално
направление

Професионално
направление

Професионално
направление

Широкопрофилна
професия със
степени

Широкопрофилна
професия със
степени

Широкопрофилна
професия със
степени

Широкопрофилна
професия със
степени

SPPOO_200524.docx - Word

File Home Insert Design Layout References Mailings Review View АИС Документооборот Design Layout Tell me what you want to do... Sign in Share

Clipboard Font Paragraph Styles Editing

Clipboard Font Paragraph Styles Editing

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

0724	Минно дело и добив на полезни изкопаеми	0724	01	Разработване на полезни изкопаеми			X	
		0724	02	Обогатяване и рециклиране на минерални суровини		X	X	
		0724	03	Маркшайдер*			X	
		0724	04	Сондиране		X	X	
073 АРХИТЕКТУРА И СТРОИТЕЛСТВО								
0731	Архитектура и урбанизъм	0731	01	Реставрация на недвижимо културно наследство			X	
		0731	02	Геодезия			X	
0732	Строителство	0732	01	Строителство и архитектура	X	X	X	X
		0732	02	Водно строителство	X	X	X	
		0732	03	Пътно строителство	X	X	X	
		0732	04	Търговия и експлоатация на недвижими имоти	X	X	X	
081 СЕЛСКО СТОПАНСТВО								
0811	Растениевъдство, животновъдство и рибно стопанство	0811	01	Фермерство	X	X	X	X
		0811	02	Зоотехника			X	
		0811	03	Рибовъдство и аквакултури	X	X	X	X
		0811	04	Кинология			X	
		0811	05	Устойчиво земеделие и растителна защита	X	X	X	
		0811	06	Градско фермерство, паркове и градини	X	X	X	
0812	Механизация и цифровизация в аграрния сектор	0812	01	Механизация и цифровизация в растениевъдството		X	X	
0812	Механизация и цифровизация в аграрния сектор	0812	02	Механизация и цифровизация в животновъдството		X	X	
082 ГОРСКО СТОПАНСТВО								
0821	Горско стопанство	0821	01	Стопанисване на горите	X		X	
		0821	02	Механизация на горското стопанство		X	X	
084 ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА								

Page 7 of 9 1810 words Bulgarian 100 %

Роля на Държавните образователни стандарти (ДОС) за осигуряване на специалисти с адекватни професионални умения за пазара на труда

- ✓ Определяне на **ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ**, необходими за упражняване на професията
- ✓ Осигуряване на **КАЧЕСТВО** на обучението
- ✓ Гарантиране на **ПРОЗРАЧНОСТ** на квалификациите
- ✓ Регламентиране на **ЕДИННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ**
- ✓ Осигуряване на **СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ПАЗАРА НА ТРУДА**
- ✓ Осигуряване на **РАВНОСТОЙНОСТ** на документите за професионална квалификация

Основни промени в Държавните образователни стандарти съгласно ЗИД на ЗПОО

Структура и съдържание на ДОС

- ✓ Допълнена е структурата на ДОС – ЕРУ за всяка СПК по професия, критерии и средства за оценяване на всяка единица резултат от ученето и **определяне на съвкупността от единици резултати от ученето** за придобиване на квалификация по част от професия.
- ✓ Въвеждане на общи професионални компетентности, свързани с *опазването на околната среда* и специфични професионални компетентности в областта на използването на *информационните технологии*.

Прецизиране на дефиницията за „част от професия“

Обособена трудова дейност в рамките на съответната степен на професионална квалификация на професията, за която може да се организира професионално обучение, което включва постигането на **не по-малко от три единици резултати от учене**, определени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията, като **поне една единица резултати от учене е от специфичната професионална подготовка**.

ДОС за придобиване на квалификация по професии – нов формат (ЗИД на ЗПОО от 29 март 2024 г.)

Изисквания
към
кандидатите

Описание
на
професията

Единици
резултати от
ученето за
придобиване
на всяка от
степените на
ПК

Критерии и
средства за
оценяване на
всяка ЕРУ

Съвкупност от ЕРУ
за придобиването
на квалификация
по част от
професията

Изисквания
към
материалната
база

Изисквания
към
обучаващите

Брой лица, придобили СПК и удостоверение по част от професия през 2023 г. по професиите от СППОО от интерес за проекта

Професия	СПК – брой завършили	Част от професия – брой завършили
Електротехник	114	284
Електромонтьор	35	524
Техник на енергийни съоръжения и инсталации	14	569
Монтьор на енергийни съоръжения и инсталации	19	994
Строителен техник	425	96
Строител	44	250
Строител-монтажник	2	61

Тенденции и законодателни промени в професионалното образование и обучение

- Тенденции, заложи в редица стратегически за ПОО документи:
 - ✓ намаляване на броя на професиите и отпадане на специалностите от Списъка
 - ✓ „окупняване“ на професиите – сливане и отпадане на квалификации
 - ✓ широкопрофилни квалификации
- Проект „Модернизирание на ПОО“ с начало 2023 г.: промени по отношение на СПОО, ДОС, НИП, учебните планове и програми

Тенденции и законодателни промени в професионалното образование и обучение

- ✓ Програма „Образование“ 2021-2027: една от първите програми на страната ни за новия програмен период, одобрени от ЕК. Бюджетът на Програмата е в размер на 1 887 219 069 лв.
- ✓ Национален план за възстановяване и устойчивост

Модернизирана нормативна рамка в сферата на ПОО:

- промени в **Списъка на професиите за ПОО**
- обучение в по-малко на брой, широкоспектърни професии с цел създаване на условия за заетост в сходни професии, вкл. и **проходимост** към сходни сектори
- определяне и прилагане на гъвкави пътеки и форми за обхващане и обучение на различни групи учащи, вкл. предлагане на онлайн и **дистанционно обучение**
- реформа в съдържанието и **актуализиране на държавните образователни стандарти и учебните планове и програми** с включване и надграждане на изисквания за знания и умения за професиите на 21-ви век: *дигитални, зелени, преносими, ключови компетентности*

Роля на НАПОО в предишните етапи на проекта

- ✓ 2011–2013 г. „Пътна карта за обучение и квалификация по прилагане на интелигентни енергийноефективни решения в сградите за България до 2020 г.”- инициатор “ЕнЕфект Консулт”
- ✓ Проект “Build Up Skills EnerPro” (септември 2014 г. – февруари 2017 г.)

Преглед и актуализиране на съществуващите програми за обучение по професиите:

- *Електротехник (Ел. инсталации);*
- *Електромонтьор (Ел. инсталации, Електроенергетика);*
- *Техник на енергийни съоръжения и инсталации (Топлотехника, ВЕИ);*
- *Монтьор на енергийни съоръжения и инсталации (ВЕИ, Топлотехника);*
- *Строителен техник (Строителство и архитектура, Водно строителство);*
- *Строител (Вътрешни облицовки и настилки, Външни облицовки и настилки, Покриви);*
- *Строител-монтажник (Дограма и стъклопоставяне, Изолации в строителството).*

Промени в съдържанието на ДОС по професии от професионални направления „Строителство“ и „Електротехника и енергетика“

- ДОС по професия 582030 „Строител“- **проект от 2022 г.**

Нови компетентности:

- ✓ ЕРУ 7. *Строителство на почти нулево енергийна сграда:* енергийна ефективност на сградите; непрекъснатост на сградните обвивки
- ДОС по професия 522010 „Електротехник“ - **обн. ДВ. бр. 20 от 3 март 2023 г.**
- ДОС по професия 522020 „Електромонтьор“ - **обн. ДВ. бр. 61 от 23 юли 2021 г.**
- ДОС по професия 522030 „Техник на енергийни съоръжения и инсталации“- **обн. ДВ. бр. 60 от 29 юли 2022 г.**

Нови компетентности:

- ✓ ЕРУ 28. *Принципи на стандарта "Пасивна къща"*

**БЛАГОДАРЯ ЗА
ВНИМАНИЕТО!**

**thank
you!**

e-mail: napoo@navet.government.bg

<http://www.navet.government.bg>

+359 2 971 20 70